

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3.01. 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie art. 83 ust. 1 i art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych stwierdził, że P. L. (1) jest dłużnikiem organu rentowego z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, określając wysokość zadłużenia wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji na łączną kwotę 54 075, 30 zł zł, w tym z tytułu składek:

- na ubezpieczenia społeczne w ramach zakresów deklaracji 1-39 za okres od 11-2012 do 11-2017 w kwocie 32 651,51 zł należności głównej, odsetki w kwocie 6257,00 zł;

- na ubezpieczenie zdrowotne w ramach zakresów deklaracji 1-39 za okres od 10-2013 do 11-2017 w kwocie 10 383,65 zł należności głównej, odsetki w kwocie 1446,00 zł;

- na Fundusz Pracy, w ramach zakresów deklaracji 1-39 za okres od 11-2012 do 11-2017 w kwocie 2 826,14 zł należności głównej, odsetki w kwocie 511,00 zł.

Jednocześnie na podstawie art. 23 ust. 1 w/w ustawy Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że odsetki będą naliczane nadal, do dnia zapłaty i włącznie z tym dniem. Odsetki za zwłokę naliczane są na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja Podatkowa. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że płatnik składek nie dopełnił obowiązku wynikającego z art. 46 ust. 1 - obliczania, potrącania z dochodów ubezpieczonych, rozliczania oraz opłacania należnych składek.

Jednocześnie Zakład poinformował, że niniejsza decyzja, zgodnie z § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 października 2014 r. w sprawie określenia należności pieniężnych, których egzekucja może być wszczęta bez uprzedniego doręczenia upomnienia (Dz. U. z 2017 r. poz. 131), stanowi podstawę do wystawienia tytułu wykonawczego, bez uprzedniego doręczenia upomnienia.

Ponadto Zakład wskazał, iż zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy, niniejsza decyzja stanowi podstawę do zabezpieczenia należności z tytułu składek ustawowym prawem zastawu na wszystkich będących własnością dłużnika oraz stanowiących współwłasność łączną dłużnika i jego małżonka rzeczach ruchomych oraz zbywalnych prawach majątkowych.

/ decyzja w aktach ZUS dot. dec. z 3.01. 2018 r. k. 2/

Odwołanie od powyższej decyzji w dniu 20.02.2018 r. złożyła P. L. (2) wnosząc o jej uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych. w uzasadnieniu swego stanowiska odwołująca podniosła, iż nie zgadza się z wysokością zaległości z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne wyrażoną w zaskarżonej decyzji. Skarżąca wskazała, iż organ pominął fakt, iż część należności o których mowa w decyzji uległa przedawnieniu. Ponadto przy wydawaniu decyzji pominięto, iż skarżąca okresowo zawiesiła wykonywanie działalności gospodarczej, a także przebywała na zwolnieniu lekarskim co także ma wpływ na wysokość ewentualnych należności z tytułu składek.

/ odwołanie k. 3 akt VIII U 662/18/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko wyrażone z zaskarżonej decyzji i wskazując na bezzasadność odwołania .

Organ wskazał, iż żadna z dochodzonych od wnioskodawczyni należności nie uległa przedawnieniu z uwagi na zawieszenie biegu terminu przedawnienia od dnia podjęcia czynności dla wyegzekwowania należności tj 19.10.2017 kiedy to wnioskodawczyni została poinformowana przez ZUS o sporządzeniu dokumentów rozliczeniowych w dniu

14.09.2017 r. w związku z wznowieniem działalności gospodarczej od 1.09.2015 r. i podleganiem ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu. Płatnik nie składał wówczas żadnych zastrzeżeń. Dodatkowo organ wskazał, iż P. L. (2) nie figuruje w kartotece zasiłkowej i nie występowała z roszczeniem o zapłatę zasiłku chorobowego a więc nie była uprawnioną do zwolnienia ze składki na ubezpieczenie społeczne. ZUS podniósł też iż określając wysokość zadłużenia uwzględniono zgłoszony w (...) okres zawieszenia od dnia 25.09.2014 do dnia 31.08.2015 r.

/ odpowiedź na odwołanie k. 5 akt VIII U 662/18/

Decyzja z dnia 25.10.2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie art. 83 ust. 1 i art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych określił wysokość zadłużenia P. L. (1) tytułu składek na kwotę 8100, 61 zł, w tym na:

- 1) ubezpieczenia społeczne zakres deklaracji 1-39 za okres 12-2017 do 06-2018 r w kwocie (...),16 oraz należne odsetki w kwocie 234,00 zł,
- 2) ubezpieczenie zdrowotne zakres deklaracji 1-39 za okres 12-2017 do 06-2018 r w kwocie (...),92 oraz należne odsetki w kwocie 97,00 zł,
- 3) Fundusz Pracy zakres deklaracji 1-39 za okres 12-2017 do 06-2018 r w kwocie 454,53 zł oraz należne odsetki w kwocie 00 zł,

W uzasadnieniu podano argumentację jak w decyzji z dnia 3.01. 2018 r.

/ decyzja k. 8 akt ZUS dot dec. z 25.10.2018 r./

Nadto decyzją z dnia 19.11.2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie art. 83 ust. 1 i art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych określił wysokość zadłużenia P. L. (1) tytułu składek na kwotę 2326,78 zł zł, w tym na:

- 1) ubezpieczenia społeczne zakres deklaracji 1-39 za okres 7-2018 do 08-2018 r w kwocie 1556, 28 zł oraz należne odsetki w kwocie 29,00 zł,
- 2) ubezpieczenie zdrowotne zakres deklaracji 1-39 za okres 7-2018 do 08-2018 r w kwocie 639,88 oraz należne odsetki w kwocie 7,00 zł,
- 3) Fundusz Pracy zakres deklaracji 1-39 za okres 7-2018 do 08-2018 r w kwocie 130,62 zł zł oraz należne odsetki w kwocie 00 zł,

W uzasadnieniu podano argumentację jak wyżej

/ decyzja k. 2 akt ZUS dot. dec. z 19.11.2018 r. /

Odwołanie od obu powyższych decyzji odpowiednio w dniu 13.12.2018 r. i 17.01.2019 r. wniosła P. L. (2) domagając się ich uchylecia lub zmiany.

Skarżąca wskazała, iż nie zgadza się ze wskazanymi decyzjami i podnosi niewłaściwe naliczenie składek oraz niezgodność przedmiotowych decyzji z art. 31 i 47 oraz 64 Konstytucji wobec narzucenia na nią obowiązku którego wprowadzenie nie służy celom określonym w Konstytucji RP oraz stanowi ograniczenie konstytucyjne gwarantowanych jej praw.

/ odwołanie k. 3 akt VIII U 14/19 i odwołanie k. 3 akt VIII U 300/19/

W odpowiedziach na odwołania od obu ww. decyzji organ rentowy wniósł o ich oddalenie jako bezzasadnych podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonych decyzjach.

/ odpowiedź na odwołanie k. 5 akt VIII U 14/19 i odwołanie k. 5 akt VIII U 300/19/

Zarządzeniami z dnia 4.01.2019 r. sprawy ze wszystkich ww. odwołań połączono do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

/ zarządzenie k. 7 akt VIII U 14/19 i zarządzenie k. 7 akt VIII U 300/19/

Pismem procesowym z dnia 2.05.2018 r. wnioskodawczyni podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko procesowe podnosząc zarzut przedawnienia części zobowiązania oraz zarzut braku uwzględnienia przez Organ wysokości wpłaconych mu składek wpływając na wysokość zadłużenia.

/ pismo wnioskodawczyni k. 10-11/

Pismem z dnia 9.08.2018 r. organ rentowy podtrzymał swoje stanowisko wskazując, iż dowody przedstawione przez wnioskodawczynię i poczynione przez nią wpłaty zostały uwzględnione przy ustaleniu wysokości zadłużenia w zaskarżonych decyzjach.

/ pismo k. 18-22/

W toku procesu wnioskodawczyni wzywana do osobistego stawiennictwa pod rygorem pominięcia dowodu z zeznań wielokrotnie nie stawiała się na terminy wyznaczonych rozpraw wnosząc o ich odroczenie z uwagi na stan zdrowia – schorzenia psychiatryczne niepozwalające jej na udział w posiedzeniach sądowych. Względnie podnosiła też możliwość zawarcia układu ratalnego, ustanowienia pełnomocnika w sprawie.

/protokół z rozprawy z dnia 10.09.2018 r. k. 28, protokół z rozprawy z dnia 9.01.2019 r. k. 40-41, protokół z rozpraw z dnia 18.03.2019 r. k. 47-48, protokół z rozprawy z dnia 12.05.2021 k. 91, protokół z rozprawy z dnia 13.06.2022 r. k. 224/

Na rozprawie w dniu 12.05.2021 r. oraz piśmie procesowym z dnia 2.06.2021 r. pełnomocnik organu rentowego wobec niestawiennictwa wnioskodawczyni wniósł o rozważenie skierowania sprawy na posiedzenie niejawne. Organ rentowy wskazał, iż wnioskodawczyni jest adwokatem a strony będą miały możliwość wypowiedzenia się w zakresie wszystkich twierdzeń i zarzutów w piśmie procesowym nadto ze spór dotyczy prawa

/protokół z rozprawy z dnia 12.05.2021 k. 91 pismo k. 98/

Na rozprawie w dniu 13.06.2022 r. organ rentowy podtrzymał swoje stanowisko w sprawie wnosząc o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego przy uwzględnieniu wartości przedmiotu sporu od trzech zaskarżonych decyzji w kwocie 8100 zł. Wskazał iż zawarcie układu ratalnego i negocjacje mają sens tylko gdy wnioskodawczyni nie neguje obowiązku składkowego a to ma miejsce w rozpoznawanej sprawie.

/ stanowisko procesowe organu rentowego protokół z rozprawy z dnia 13.06.2022 r. 00:05:29-00:11:06/

W piśmie z dnia 28.07.2022 r. wnioskodawczyni poinformowała o wystąpieniu do ZUS w dniu 30.06.2022 r. o zawarcie układu ratalnego. Wskazała na przeszkody w ustanowieniu pełnomocnika z uwagi na jego urlop. Podniosła, iż sprzeciwia się skierowaniu sprawy na posiedzenie niejawne, nadto pomimo przeprowadzenia w sprawie dowodu z opinii biegłego na podstawie akt podtrzymała wniosek o przebadanie jej przez biegłego lekarza psychiatrę w miejscu zamieszkania i wskazanie przez niego daty, w której będzie mogła wziąć udział w rozprawie. Wskazała, iż żądana przez ZUS kwota kosztów nie jest zgodna z obowiązującymi normami prawnymi.

/ pismo k. 235/

W piśmie procesowym z dnia 15.09.2022 r. organ rentowy podtrzymał swoje stanowisko w sprawie domagając się oddalenia wszystkich odwołań nadto zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 8.100 zł zgodnie z oświadczeniem złożonym do protokołu w dniu 13.06.2022 r.

/ pismo k.288-290/

Pismem procesowym, z dnia 21.10.2022 r. wnioskodawczynie wskazała iż w związku z zawarciem przez nią ugody w zakresie ratalnej spłaty zadłużenia z tytułu składek wnosi o umorzenie postępowania w sprawie bowiem stało się ono bezprzedmiotowe. Jednocześnie wniosła o nieobciążanie jej kosztami zastępstwa procesowego ZUS z uwagi na trudną sytuację materialną i zdrowotną. Wnioskodawczynie wskazała, iż od 4 lat nie pracuje i leczy się z powodu depresji i (...). Jednocześnie wnioskodawczynie wniosła o udzielenie jej 14 dniowego terminu na złożenie dokumentacji medycznej w tym opinii biegłych na okoliczność stanu zdrowia i jego wpływu na możliwość podjęcia zatrudnienia oraz na poparcie wniosku o nieobciążanie jej kosztami postępowania.

/pismo k. 297/

Pismem z dnia 4.11.2022 r. organ rentowy podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko procesowe w sprawie wskazując, iż brak podstaw do umorzenia postępowania, powódka bowiem nie cofnęła odwołania. Ponadto brak podstaw do uznania, że postępowanie w sprawie jest bezprzedmiotowe z uwagi na zawarcie układu ratalnego, gdyż organ rentowy wydaje decyzję o wysokości zadłużenia również w takiej sytuacji. Zaznaczył, iż z uwagi na to że wnioskodawczynie ma możliwość zarobkowania, nadto z uwagi na jej postawę w procesie brak podstaw do nieobciążania jej kosztami zastępstwa procesowego.

/ pismo k. 300/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczynie P. L. (2) w okresach 1.11.2010 do 24.09.2014 i od 1.09.2015 do 30.09.2018 prowadziła działalność gospodarczą pod nazwą KANCELARIA ADWOKACKA (...) nr REGON (...) i z tego tytułu była zobowiązana do opłacania składek na ubezpieczenie społeczne. Wskazana działalność była zawieszona w okresie 25.09.2014-31.08.2015 r. i od dnia 30.09.2018 r.

/ bezsporne wypis z (...) k. 17 akt ZUS dot dec 25.10.2018 /

Od 1.09.2015 r. wnioskodawczynie pomimo wznowienia działalności nie składała deklaracji o wysokości składek na ubezpieczenia do ZUS co skutkowało przypisaniem obowiązku uiszczenia składek ustalonych z urzędu przez ZUS na podstawie art. 48 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

/ bezsporne pisemna opinia biegłego w zakresie rachunkowości A. G. k. 257-278/

W dniu 18.09.2017 r, organ rentowy wysłał do wnioskodawczynie pismo z informacją o sporządzeniu dokumentów rozliczeniowych z uwagi na nieskładanie tych dokumentów przez wnioskodawczynie – pismo odebrane 19.10.2017 r.

/ bezsporne/

W odniesieniu do wskazanego pisma wnioskodawczynie nie składała żadnych zastrzeżeń.

/ bezsporne/

W dniu 15.09.2017 r. organ rentowy wystawił zawiadomienie o wszczęciu postępowania z urzędu w sprawie określenia należności z tytułu nieopłaconych składek – pismo odebrane przez wnioskodawczynie 19.10.2017 r.

/ zawiadomienie k. 8- 10 akt ZUS dot. dec. z 3.01. 2018 r. potwierdzenie odbioru k. 7 akt ZUS dot. dec. z 3.01. 2018 r./

Następnie wystawiono zawiadomienie o zakończeniu postępowania dowodowego z dnia 7.11.2017 r.

/ bezsporne, pozostawione w aktach jako doręczone po dwukrotnym nieskutecznym awizowaniu/

W dniu 3.01.2018 r. została wydana pierwsza z zaskarżonych decyzji odebrana przez odwołującą 18.01.2018 r.

/ bezsporne, potwierdzenie odbioru k. 1 akt ZUS dot dec z 3.01. 2018 r. /

Z kolei zaskarżona decyzja z dnia 25.10.2018 r. została odebrana przez domownika wnioskodawczynie w dniu 9.11.2018 r. a decyzja z dnia 19.11.2018 r. w dniu 10.12.2018 r. przez tą sama osobę.

/ bezsporne poświadczenie odbioru k. 1 w aktach ZUS dot dec z 19.11.2018 r. i poświadczenie odbioru k. 9 akt ZUS dot dec z 25.10.2018 r./

Zaległe składki w przedmiotowych decyzjach zostały przypisane płatnikowi w prawidłowej wysokości. ZUS prawidłowo zaksięgował też wszelkie wpłaty wnioskodawczynie na poszczególne zobowiązania w zakresie składek na ubezpieczenia społeczne zdrowotne i fundusz pracy.

/pisemna opinia biegłego w zakresie rachunkowości A. G. k. 257-278/

Najstarsze zaległości określone decyzją z dnia 3.01. 2018 r. dotyczyły miesiąca:

- 11-2012 termin płatności 10.12.2013 wymagalne do 10.12.2017 w przypadku braku zawieszenia biegu terminu przedawnienia,

-12-2012 termin płatności 10.01.2013 wymagalne do 10.01.2018 w przypadku braku zawieszenia biegu terminu przedawnienia,

- 01-2013 termin płatności 11.02.2013 wymagalne do 11.02.2018 r. w przypadku braku zawieszenia biegu terminu przedawnienia,

/ bezsporne/

Żadne z dochodzonych przez ZUS zobowiązań nie uległo przedawnieniu.

/pisemna opinia biegłego w zakresie rachunkowości A. G. k. 257-278/

ZUS prawidłowo określił zobowiązania wnioskodawczynie w kolejnych wydanych decyzjach.

/pisemna opinia biegłego w zakresie rachunkowości A. G. k. 257-278/

P. L. (2) nie figuruje w kartotece zasiłkowej i nie występowała z roszczeniami o zapłatę zasiłku chorobowego w związku z powyższym nie była zwolniona z obowiązku wpłaty składki na ubezpieczenie społeczne na podstawie art. 18 ust. 10

/ bezsporne/

W dniu 30.06.2022 r. wnioskodawczynie wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o rozłożenie zaległości na raty.

/ bezsporne , pismo k. 229, pismo k. 235. Kopia strony wniosku z prezentat k. 236/

Strona zawarła z organem rentowym układ ratalny dotyczący spornego zadłużenia.

/ bezsporne/

Wnioskodawczynie cierpi na zaburzenia stresowe pourazowe obecnie prawdopodobnie z trwałą zmianą osobowości. W wywiadzie zaburzenia depresyjno-lękowe i zaburzenia depresyjno-nawracające. Uwzględniając długoletnie

leczenie psychiatryczne wnioskodawczyni bez osobistego badania psychotycznego opiniowanej nie można wykluczyć postawy manipulacyjnej lub agrawacji objawów zaburzeń psychicznych w celu uniknięcia stawiennictwa w sądzie. Uwzględniając wyłącznie akta można przyjąć za prawdziwe stwierdzenia lekarzy psychiatrów i psychologów odnośnie stanu psychotycznego wnioskodawczyni i jej niezdolności do stawiennictwa w sądzie przez pół roku od wydania opinii tj od 21.11.21.

/ dokumentacja medyczna k. 114-135, dokumentacja k. 155-181, pisemna opinia biegłego w zakresie psychiatrii G. P. k. 193 - 195/

Powyższy stan faktyczny jest bezsporny między stronami. Istotne w sprawie okoliczności zostały ustalone na podstawie dowodów z dokumentów, których strony nie kwestionowały w tym opinii biegłego z zakresu rachunkowości. Wskazany biegły na podstawie zgromadzonych dokumentów zweryfikował wysokość zadłużenia wnioskodawczyni z tytułu składek określonych w zaskarżonych decyzjach. Uwzględniając kwoty należne, wpłaty poczynione przez wnioskodawczynię na poszczególne zobowiązania w zakresie składek na ubezpieczenie społeczne zdrowotne i fundusz pracy z uwzględnieniem, sposób ich księgowania na poszczególne tytuły oraz sposób ich rozliczenia, biegły wskazał, iż zobowiązania wnioskodawczyni w kolejnych zaskarżonych decyzjach zostały określone prawidłowo. Opinia została sporządzona w sposób wyczerpujący i spójny, a obliczenia biegłego były precyzyjne i prawidłowe. Ubezpieczona nie kwestionowała prawidłowości wydanej w sprawie opinii. Mając powyższe na uwadze Sąd uznał ją za w pełni miarodajną dla rozstrzygnięcia. Bez wpływu na prawidłowość wydanych decyzji pozostaje też niekwestionowany przez organ rentowy fakt zawarcia układu ratalnego co do spornego zadłużenia. Co do wskazanej kwestii Sąd odniesie się jednak w rozważaniach prawnych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołania nie zasługiwały na uwzględnienie.

Zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym oraz obliczania i opłacania składek reguluje ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1009 t.j.).

Zgodnie z treścią art. 6 ust 1 pkt 1 i 5 oraz art. 12 ust 1 i art. 13 ust 1 i 4 ww. ustawy osoby prowadzące pozarolniczą działalność podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu. Obowiązek ubezpieczenia powstaje od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia jego rozwiązania dla pracowników oraz od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców lub innych przepisów szczególnych.

W świetle art. 36 ust. 1 wyżej powołanej ustawy systemowej, każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych. Obowiązek zgłoszenia osoby prowadzącej działalność gospodarczą spoczywa na tej osobie (ust. 3).

Zgodnie z art. 46 ust. 1 w/w ustawy płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy.

W myśl art. 47 ust. 1 cyt. ustawy w brzmieniu obowiązującym w spornym okresie płatnik składek przesyła w tym samym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłaca składki za dany miesiąc, z zastrzeżeniem ust. 1a, 2a i 2b, nie później niż:

- 1) do 10 dnia następnego miesiąca - dla osób fizycznych opłacających składkę wyłącznie za siebie;
- 2) do 5 dnia następnego miesiąca - dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych;
- 3) do 15 dnia następnego miesiąca - dla pozostałych płatników. imienne raporty miesięczne oraz opłaca składki za dany miesiąc, z zastrzeżeniem ust. 1a, nie później niż:

Zgodnie z treścią art. 17 w związku z art. 46 w/w ustawy, płatnik składek obowiązany jest według zasad wynikających z przepisów niniejszej ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Rozliczenie składek oraz wypłaconych przez płatnika w tym samym miesiącu świadczeń następuje w deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA.

Zgodnie zaś z treścią art. 48 tejże ustawy, jeżeli płatnik składek nie złoży w terminie deklaracji rozliczeniowej, nie będąc z tego obowiązku zwolnionym, organ rentowy dokonuje wymiaru składek z urzędu w wysokości wynikającej z ostatnio złożonej deklaracji, bez uwzględnienia wypłaconych płatnikowi świadczeń, zawiadamiając go o tym. Jeżeli po wymierzeniu składek z urzędu płatnik złoży deklarację rozliczeniową, organ rentowy koryguje wymiar składek do wysokości wynikającej ze złożonej deklaracji z uwzględnieniem wykazanych w niej świadczeń.

Art. 66 ust. 1 pkt 1 lit c ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1285) w brzmieniu obowiązującym w spornym okresie stanowił, że obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegały osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które były osobami prowadzącymi działalność pozarolniczą lub osobami z nimi współpracującymi, z wyłączeniem osób, które zawiesiły wykonywanie działalności gospodarczej na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców.

Na podstawie art. 69 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego osób prowadzących działalność gospodarczą powstaje i wygasa w terminach określonych w przepisach o ubezpieczeniach społecznych.

Na mocy art. 74 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych do ubezpieczenia zdrowotnego osób objętych ubezpieczeniami społecznymi (...) stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące zasad, trybu i terminu zgłaszania do ubezpieczenia społecznego (...).

Stosownie do brzmienia art. 84 ust. 1 in principio u.s.o.z. składkę na ubezpieczenie zdrowotne opłaca osoba podlegająca ubezpieczeniu zdrowotnemu. Zgodnie z art. 87 ust. 1 in principio u.s.o.z. osoby i jednostki organizacyjne, o których mowa m.in. w art. 84 są obowiązane, bez uprzedniego wezwania, opłacić i rozliczyć składki na ubezpieczenie zdrowotne za każdy miesiąc kalendarzowy w trybie i na zasadach oraz w terminie przewidzianych dla składek na ubezpieczenie społeczne. Zgodnie z art. 87 ust. 3 u.s.o.z. – od nieopłaconych w terminie składek na ubezpieczenie zdrowotne pobiera się odsetki za zwłokę na zasadach i w wysokości określonych dla zaległości podatkowych. Ust. 4 pkt 1 tego przepisu stanowi, że składki na ubezpieczenie zdrowotne osób wymienionych w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c są opłacane i ewidencjonowane w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych. Natomiast w świetle art. 93 ust. 1 u.s.o.z. składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz należności z tytułu odsetek za zwłokę nieopłacone w terminie podlegają ściągnięciu na zasadach określonych w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych

Zgodnie z dyspozycją art. 104 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 690 t.j.) obowiązkowe składki na Fundusz Pracy, ustalone od kwot stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe bez stosowania ograniczenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, wynoszących w przeliczeniu na okres miesiąca co najmniej najniższe wynagrodzenie, opłacają pracodawcy, a składki na Fundusz Pracy opłaca się za okres trwania obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych w trybie i na zasadach przewidzianych dla składek na ubezpieczenia społeczne.

Zgodnie z art. 104 ust. 1 pkt 3 ustawy z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy obowiązkowe składki na Fundusz Pracy opłacają inne niż wymienione w pkt 1 i 2 osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym lub zaopatrzeniu emerytalnemu. Odnosi się to do m.in. do osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą (zob. wyrok SA w Katowicach z 4 października 2012 r., III AUa 22/12, LEX nr 1236501).

Stosownie do art. 107 ust. 1 u.p.z. składki na Fundusz Pracy opłaca się za okres trwania obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych w trybie i na zasadach przewidzianych dla składek na ubezpieczenia społeczne. Ust. 4 zd. 1 tego przepisu stanowi, że od składek na Fundusz Pracy nieopłaconych w terminie ZUS pobiera odsetki za zwłokę, na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa. Poboru składek na Fundusz Pracy dokonuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych na wyodrębniony rachunek bankowy prowadzony dla składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, w okresach miesięcznych, łącznie ze składkami na ubezpieczenie społeczne i zaopatrzenie emerytalne, oraz przekazuje zebrane tytułem składek kwoty na Fundusz Pracy, po potrąceniu bieżących składek na ubezpieczenie społeczne, od zasiłków i zasiłków szkoleniowych.

Stosownie do treści art. 24 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych należnościami z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne są: składki, odsetki za zwłokę, koszty egzekucyjne, koszty upomnienia oraz dodatkowa opłata.

Zgodnie z art. 83 ust. 1 pkt 1-5 w/w ustawy, Zakład wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności: zgłaszania do ubezpieczeń społecznych, przebiegu ubezpieczeń, ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek, ustalania wymiaru składek na Fundusz Emerytur Pomostowych i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu tych składek, ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych, wymiaru świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Od decyzji Zakładu przysługuje odwołanie do właściwego sądu w terminie i według zasad określonych w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego.

Na podstawie § 2 pkt. 2 Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie określenia należności pieniężnych, których egzekucja może być wszczęta bez uprzedniego doręczenia upomnienia z dnia 30 października 2014 r. (tj. Dz.U. z 2017 r. poz. 131) postępowanie egzekucyjne może być wszczęte bez uprzedniego doręczenia upomnienia w przypadkach, gdy należność pieniężna została określona w orzeczeniu.

Materiał zgromadzony w sprawie w tym niekwestionowana przez ubezpieczoną opinia biegłego z zakresu rachunkowości wskazuje, iż odwołująca w dniu wydania zaskarżonych decyzji była dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie niezapłaconych składek na ubezpieczenie społeczne ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy. Wnioskodawczyni nie kwestionowała, iż działalność gospodarczą stanowiącą tytuł do objęcia jej wskazanymi ubezpieczeniami w spornym okresie prowadziła. W toku procesu nie wykazała też że uiszczyła należne składki określone treścią zaskarżonych decyzji. Tymczasem z opinii biegłego przeprowadzonej w sprawie wynikało wprost, iż wysokość zadłużenia określona przez ZUS z uwzględnieniem wszystkich wpłat poczynionych przez wnioskodawczynię na poszczególne tytuły z uwzględnieniem sposobu ich rozliczenia na poszczególne zobowiązania określona została prawidłowo.

Chybionym jest też podniesiony przez wnioskodawczynię zarzut przedawnienia najstarszych określonych w decyzjach zobowiązań. Zgodnie z treścią powoływanego już art. 24 ustawy systemowej należności z tytułu składek, czyli składki, odsetki za zwłokę, koszty egzekucyjne, dodatkowe opłaty i opłaty prolongacyjne, których płatnik składek nie uregulował w terminie podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji lub egzekucji sądowej. Zakład Ubezpieczeń Społecznych może na drodze egzekucji administracyjnej lub sądowej dochodzić należności z tytułu składek tylko wówczas, gdy nie uległy one przedawnieniu. W odróżnieniu od przedawnienia cywilnoprawnych roszczeń majątkowych, w przypadku których upływ terminu przedawnienia nie powoduje wygaśnięcia zobowiązania, przedawnienie należności z tytułu składek powoduje wygaśnięcie zobowiązania składkowego, zgodnie z art. 59 § 1 pkt 9 Ordynacji Podatkowej w zw. z art. 31 ustawy systemowej. Tym samym w przypadku zobowiązań dotyczących przedawnionych składek nie ma w ogóle możliwości ich dochodzenia. Upływu terminu przedawnienia należności składkowych ze stosunku ubezpieczenia społecznego, uniemożliwia też skuteczną zmianę podstawy wymiaru składek na te ubezpieczenia. /III AUa 505/19 - wyrok SA Katowice z dnia 21-12-2020/

Odnosząc się do powyższego wskazać należy, iż kwestię przedawnienia należności na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy zawarto w art. 24 ust. 4-6 o systemie. Przepis ten znajduje zastosowanie wprost do składek na ubezpieczenia społeczne, zaś odpowiednio do składek na ubezpieczenie zdrowotne (art. 93 ust. 2 u.s.o.z.;) i Fundusz Pracy (art. 32 u.s.u.s.).

Zgodnie z art. 24 ust. 4 w brzmieniu obowiązującym od 1.01.2012 r. należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 5 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne, z zastrzeżeniem ust. 5-6.

Termin przedawnienia należności w przypadkach określonych w art. 24 ust. 5a-6 u.s.u.s. ulega przerwaniu lub zawieszeniu. Przerwanie biegu przedawnienia ma ten skutek, że po ustaniu okoliczności powodującej przerwanie biegu przedawnienia, termin przedawnienia biegnie od nowa. Zawieszenie biegu terminu przedawnienia sprawia zaś, że w terminie przedawnienia nie uwzględnia się co prawda okresu, w którym bieg przedawnienia był zawieszony, ale uwzględnia się okres przedawnienia, który poprzedzał okres zawieszenia. / patrz w tym zakresie III AUa 175/14 - wyrok SA Rzeszów z dnia 17-07-2014/

Odnosząc powyższe rozważania do zaległości P. L. (2) z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, za najstarszy kwestionowany przez nią okres poczynszy od (...) należy zauważyć, że stosownie do treści art. 47 ust. 1 pkt 1 u.s.u.s. termin ich wymagalności to odpowiednio każdy następny dzień po terminie płatności. Od tych dat rozpoczął bieg 5-letni termin przedawnienia, który na gruncie art. 24 ust. 4 u.s.u.s. upływałby odpowiednio w z upływem 5 lat w poszczególnych miesiącach tj:

- 11-2012 termin płatności 10.12.2013 wymagalne do 10.12.2017 w przypadku braku zawieszenia biegu terminu przedawnienia,

-12-2012 termin płatności 10.01.2013 wymagalne do 10.01.2018 w przypadku braku zawieszenia biegu terminu przedawnienia,

- 01-2013 termin płatności 11.02.2013 wymagalne do 11.02.2018 r. w przypadku braku zawieszenia biegu terminu przedawnienia.

Stąd zaległe składki na ubezpieczenia społeczne należne od P. L. (2) za sporny okres przedawniłyby się odpowiednio w tych terminach – o ile bieg terminu przedawnienia nie zostałyby przerwany lub zawieszony.

Na gruncie rozpoznawanego przypadku organ rentowy podniósł, iż zaskarżone decyzje są prawidłowe bowiem do należności poczynszy za okres od 11/2012 r bieg terminu przedawnienia został zawieszony, od daty odebrania przez płatnika zawiadomienia o wszczęciu postępowania z urzędu w przedmiocie określenia wysokości należności składek na ubezpieczenia społeczne ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy tj. w dacie 19.10.2017 r. A zatem 5 letni okres przedawnienia został wydłużony o okres od wszczęcia postępowania do dnia uprawomocnienia się zaskarżonych decyzji, które ostatecznie w wyniku wskazanych postępowań zostały wydane. Tym samym składki za wskazany w zaskarżonych decyzjach okresy nie uległy przedawnieniu.

Istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia ma zatem treść art. 25 ust. 5f ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w myśl którego w przypadku wydania przez Zakład decyzji ustalającej obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym, podstawę wymiaru składek lub obowiązek opłacania składek na te ubezpieczenia, bieg terminu przedawnienia ulega zawieszeniu od dnia wszczęcia postępowania do dnia, w którym decyzja stała się prawomocna.

Wedle zaś aktualnego poglądu wyrażonego m.in. w wyroku SN z dnia 24-03-2022 (...) 115/21 bieg terminu przedawnienia należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy ulega zawieszeniu od dnia dokonania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych pierwszej czynności, o której powiadomiono strony, we wszczętym z urzędu postępowaniu w sprawie wydania decyzji stwierdzającej, że dany podmiot jest dłużnikiem z tytułu nieopłaconych składek oraz ustalającej kwotę zaległości składkowych (art. 24 ust. 5f ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych).

Odnosnie do art. 24 ust. 5f ustawy z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawa systemowa nie określa samodzielnie (autonomicznie) daty wszczęcia postępowania, dlatego należy odwołać się do przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego. Postępowanie administracyjne jest wszczynane zgodnie z art. 61 § 1 KPA na wniosek bądź z urzędu. O ile w przypadku postępowania na wniosek o dacie jego wszczęcia rozstrzyga art.

61 § 3 i 3a KPA, o tyle w odniesieniu do postępowania z urzędu wobec braku bezpośredniego przepisu, należy odwołać się do dorobku orzecznictwa i doktryny. Przyjmuje się, że datą wszczęcia postępowania z urzędu jest dzień pierwszej czynności dokonanej w sprawie, której postępowanie dotyczy, przez organ do tego uprawniony, działający w granicach przysługujących mu kompetencji, pod warunkiem, że o czynności tej powiadomiono stronę. Jeżeli nie był sporny obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym ani podstawa wymiaru składek, nie doszło jeszcze do wszczęcia postępowania egzekucyjnego, a zaistniał wyłącznie przypadek wydania przez Zakład decyzji ustalającej wysokość składek na ubezpieczenia społeczne, zgodnie z art. 24 ust. 5f ustawy systemowej bieg terminu przedawnienia ulegał zawieszeniu od dnia wszczęcia postępowania – tzn. dnia doręczenia płatnikowi zawiadomienia o wszczęciu postępowania w sprawie wysokości zaległych składek - do dnia, w którym decyzja o wysokości zaległych składek stała się prawomocna. / (...) 171/21 - wyrok SN - Izba Pracy z dnia 28-04-2022/

Bieg terminu przedawnienia należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy ulega zawieszeniu od dnia dokonania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych pierwszej czynności, o której powiadomiono strony, we wszczętym z urzędu postępowaniu w sprawie wydania decyzji stwierdzającej, że dany podmiot jest dłużnikiem z tytułu nieopłaconych składek oraz ustalającej kwotę zaległości składkowych (art. 24 ust. 5f ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 423 ze zm.). / (...) 53/21 - wyrok SN - Izba Pracy z dnia 19-05-2021opubl. OSNP 2022/3/28/.

Stan zawieszenia biegu przedawnienia wywołuje wszczęcie postępowania administracyjnego przed organem rentowym, w wyniku którego dochodzi do wydania decyzji, o jakich mowa na wstępie regulacji art. 24 ust. 5f ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Takie odczytanie przepisu odpowiada zasadom logiki. Sformułowanie „od dnia wszczęcia postępowania” nie może odnosić się do postępowań innych, niż te w wyniku których wydane zostają decyzje w przedmiocie wymienionym po określeniu „w przypadku wydania”. /III AUa 565/20 - wyrok SA Warszawa z dnia 15-11-2021/

W tym stanie rzeczy podniesiony przez wnioskodawczynię zarzut przedawnienia składek należy w okolicznościach sprawy niniejszej uznać za nieuzasadniony. Biorąc pod uwagę okres zawieszenia biegu terminu przedawnienia składek, przypadający od dnia 19.10.2017 r. tj. daty odebrania przez płatnika zawiadomienia o wszczęciu postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek, który trwa nadal z uwagi na to iż zaskarżone decyzje nie są prawomocne, składki objęte tymi decyzjami nie są przedawnione.

Nieuprawnionym jest też twierdzenie ubezpieczonej, iż zachodzi potrzeba umorzenia postępowania w sprawie bowiem z uwagi na zawarcie przez nią układu ratalnego wydanie kwestionowanych decyzji jest bezprzedmiotowe.

W ocenie Sądu Okręgowego organ rentowy stosownie do treści art.83 ust.1 ww. ustawy, miał prawo wydać zaskarżone decyzje w zakresie ustalenia wysokości zaległości, które w swojej treści jedynie określają należności ubezpieczonej. Podkreślić należy, iż zawarcie układu ratalnego ma charakter wtórny do określenia wskazanego zobowiązania a z uwagi na to że zawarto go już po wydaniu zaskarżonych decyzji nie wpływa to na wysokość zobowiązania określonego na dzień wydania zaskarżonych decyzji.

Decyzja organu rentowego ustalająca istnienie zaległości z tytułu nieopłaconych składek za okres i wysokości wskazanej szczegółowo w decyzji ma wyłącznie charakter decyzji ustalającej i wymiarowej. Decyzja taka ma charakter deklaratoryjny i nie ustanawia ona praw czy też obowiązków, a jedynie potwierdza ustalenia dokonane przez organ rentowy w toku prowadzonego przez niego postępowania, a więc potwierdza istnienie zaległości i ich wysokość z tytułu składek nieopłaconych i innych wskazanych w niej kosztów. /Wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 17 października 2013 r. III AUa 312/13/. Nawet uprzednie zawarcie umowy ratalnej nie stoi na przeszkodzie wydaniu decyzji ustalającej i wymiarowej. Ubezpieczona do czasu uregulowania zobowiązania pozostaje dłużnikiem wobec organu rentowego. Tak też jest tytułowana w umowie ratalnej. /por w tym zakresie Wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie - z dnia 14 listopada 2019 r. III AUa 152/19 Wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 12 marca 2013 r. III AUa 953/12/.

Wniosek o udzielenie ulgi w spłacie i zawarcie układu ratального pozostaje zatem bez wpływu na kształt zaskarżonych decyzji. Jednocześnie wnioskodawczyni nie cofnęła odwołań.

Mając na uwadze wskazane okoliczności Sąd Okręgowy na podstawie art.477¹⁴§ 1 k.p.c. odwołania ubezpieczonej jako bezzasadne w całości oddalił.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art.98 k.p.c., a wysokość wynagrodzenia pełnomocnika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ustalił zgodnie z § 2 pkt 3, 4, i 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r., poz.265) uwzględniając wartość przedmiotu sporu i fakt rozpoznania odwołań od trzech zaskarżonych decyzji.

Sąd nie znalazł podstaw do zastosowania w sprawie art. 102 kpc.

Zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Z kolei § 3 w/w przepisu przewiduje, że do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata lub radcę prawnego zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazane przez sąd osobistego stawiennictwa strony.

Przytoczone normy statuują dwie podstawowe zasady rozstrzygania o kosztach procesu: zasadę odpowiedzialności za wynik procesu oraz zasadę kosztów niezbędnych i celowych. Jednocześnie dla oceny, czy strona przegrała sprawę, obojętne jest, czy ponosi ona winę prowadzenia procesu oraz czy uległa ona co do istoty, czy tylko ze względu na przeszkody formalne (por. postanowienie SN z 9.10.1967 r., I CZ 81/67, niepubl.).

Możliwość odstępstwa od powyższej zasady wprowadza art. 102 k.p.c., zgodnie z którym w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przepis ten pozostawia sądowi pewną swobodę w przyznawaniu zwrotu kosztów procesu, gdyby stosowanie zasady odpowiedzialności za wynik (art. 98 k.p.c.) nie dało się pogodzić z zasadami słuszności.

Należy przyjąć, że art. 102 k.p.c. może być stosowany w zależności od konkretnego stanu faktycznego. Kodeks postępowania cywilnego nie definiuje pojęcia wypadków „szczególnie uzasadnionych”, wobec czego ich kwalifikacja należy do sądu orzekającego. W orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, zgodnie z którym posłużenie się przez ustawodawcę tym pojęciem powoduje, że sąd orzekający ma swobodę oceny, czy fakty związane z przebiegiem procesu, jak i dotyczące sytuacji życiowej strony, stanowią podstawę do nieobciążania jej kosztami procesu (postanowienie SN z 24.10.2013 r., IV CZ 61/13, LEX nr 1389013), a rozstrzygnięcie na podstawie art. 102 k.p.c. jako mające charakter dyskrecjonalny, ogranicza kontrolę instancyjną w tym zakresie do sytuacji, gdy zastosowanie art. 102 k.p.c. nie zostało w ogóle uzasadnione, bądź nastąpiło z rażącym naruszeniem reguł przewidzianych w tym przepisie (postanowienie SN z 18.04.2013 r., III CZ 75/12, LEX nr 1353220).

Oparcie rozstrzygnięcia o kosztach procesu na jednej z uzupełniających zasad orzekania o kosztach, czyli m.in. art. 102 k.p.c., powinno być poprzedzone stwierdzeniem, że zaistniała w sprawie sytuacja wskazująca na celowość wyłączenia normy ogólnej, podyktowanego przewidzianymi w nich względami. Możliwość obciążenia strony przegrywającej jedynie częścią kosztów albo nieobciążenia jej w ogóle tymi kosztami uzależniona jest, stosownie do art. 102 k.p.c., od wyłonienia się w sprawie wypadków szczególnie uzasadnionych, wskazujących że ponoszenie kosztów pozostawało w sprzeczności z powszechnym odczuciem sprawiedliwości oraz zasadami współżycia społecznego. Należą do nich okoliczności związane z przebiegiem sprawy - charakter zgłoszonego roszczenia, jego znaczenie dla strony, subiektywne przekonanie o zasadności roszczenia, przedawnienie roszczenia oraz leżące poza procesem - sytuacja majątkowa i życiowa strony. Ocena, czy takie wypadki wystąpiły w konkretnej sprawie należy do sądu, który powinien dokonać jej w oparciu o całokształt okoliczności sprawy, przy uwzględnieniu zasad współżycia społecznego. Należy zgodzić się też z poglądem wyrażonym w postanowieniu Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 20.01.2016 r. III AUz 90/15 (Legalis nr 1532921), że szczególnie uzasadniony wypadek w rozumieniu art.102 k.p.c. to także sytuacja

wystąpienia w sprawie niejednoznacznych ocen prawnych, niemożliwych do przewidzenia przez stronę na etapie zaistnienia sporu, a będących konsekwencją złożoności zagadnienia prawnego objętego postępowaniem sądowym (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie I ACa 496/15 z 29.10.2015 r., Legalis nr 1435257).

Należy jednak pamiętać, że to do powoda jako dysponenta sporu należy obowiązek, jeszcze przed wytoczeniem powództwa, wszechstronnego rozważenia, czy przysługuje mu dochodzone roszczenie, od kogo może żądać jego zaspokojenia i w jakiej wysokości. Proces bowiem ze swej istoty zmierza do zrealizowania rzeczywiście przysługującej powodowi wierzytelności w drodze przymusu państwowego i to przez osobę rzeczywiście zobowiązaną do jej zaspokojenia. Konsekwencje wytoczenia powództwa bez dostatecznych podstaw musi ponieść strona powodowa. Sytuacja taka nie może uzasadniać nieobciążania strony przegrywającej kosztami procesu, poniesionymi przez przeciwnika, jako nie stanowiąca szczególnie uzasadnionego wypadku w rozumieniu art. 102 k.p.c., mogącego usprawiedliwić odstępstwo od zasady zwrotu przeciwnikowi przez stronę przegrywającą kosztów procesu (art. 98 § 1 k.p.c.).

Wnioskodawczyni z zawodu jest adwokatem, w spornych okresach osiągała przychody. Przez ponad 4 lata procesu podtrzymywała konsekwentnie wniosek o przeprowadzenie rozprawy. W niniejszej sprawie wyznaczono 12 terminów rozpraw, na których zawsze stawał się tylko pełnomocnik organu rentowego. Wnioskodawczyni w praktyce poza zarzutami pierwotnie podnoszonymi w odwołaniu nie sformułowała żadnych, które wpływałyby na zasadność wydanych decyzji, a jej aktywność w procesie sprowadzała się do składania wniosków o odroczenie rozprawy. W tym stanie rzeczy w ocenie Sądu nawet trudna sytuacja finansowa i zdrowotna wnioskodawczyni nie mogły stanowić uzasadnionej podstawy do zwolnienia jej z kosztów zastępstwa procesowego strony przeciwnej. Tym bardziej, że ostatecznie nie złożyła dokumentacji potwierdzającej jej aktualną sytuację.